

การศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนแกนนำ
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมแห่งชาติ

นายไฉน ยั่งละออ

สถาบันวิจัยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชาบริหารการศึกษา

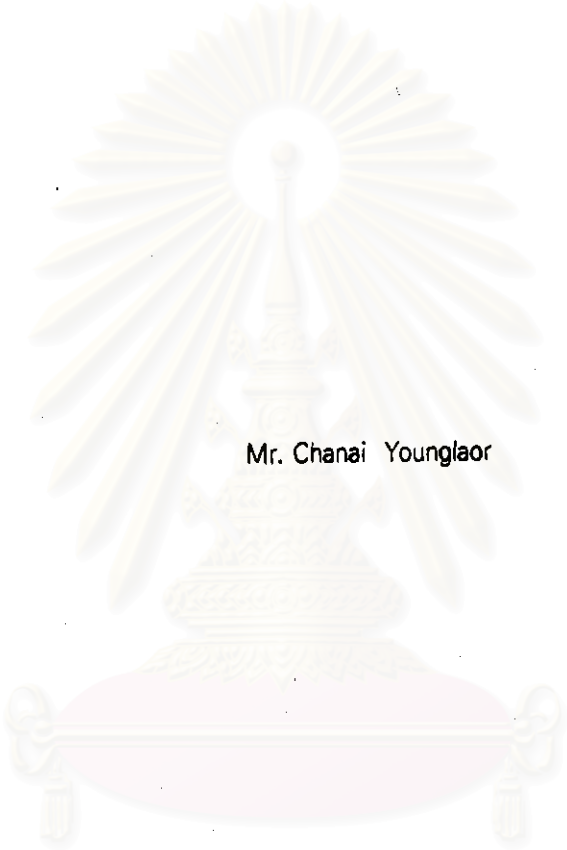
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974-638-253-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF THE INTERNAL SUPERVISION OPERATION OF THE LEADING
SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF
THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION

Mr. Chanai Younglaor

สถาบันวิทยบริการ
จฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Supervision and Curriculum Development

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1997

ISBN 974-638-253-5

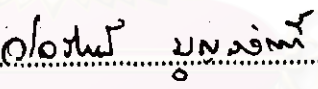
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนแกนนำ
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
โดย นายไฉน ยังละออ
ภาควิชา บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์

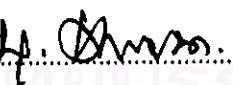
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ศุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด)

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นายไอน ยังละออ : การศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนแกนนำ สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (A STUDY OF THE INTERNAL
SUPERVISION OPERATION OF THE LEADING SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF
THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION)
อ.ที่ปรึกษา : รศ.วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์, 214 หน้า. ISBN,974-638-253-5.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานและปัญหาในการดำเนินงานนิเทศ
ภายในโรงเรียนแกนนำสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติตามแนวทางของหน่วย
ศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ประกอบด้วยการดำเนินงานเกี่ยวกับ
งานการนิเทศการศึกษาทั้ง 5 ด้าน ตามแนวคิดของกลิคแมน ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถาม จำนวน
470 ฉบับ ไปยังผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบการนิเทศภายใน ได้รับคืน จำนวน 452 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ
96.17 นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า

ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบการนิเทศภายใน ได้ดำเนินงานนิเทศภายในทั้ง 5 งาน ดังนี้

1. การให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง ใช้การตรวจแผนการสอน เพื่อให้ครูได้ปรับปรุงการ
เรียนการสอนให้ดีขึ้น
2. การเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาการ ให้ครูจัดทำแฟ้มสะสมผลงาน เพื่อรวบรวมผลการ
ปฏิบัติงานและทำให้ทราบจุดเด่น จุดด้อยในการปฏิบัติงาน
3. การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม ใช้การวางแผนการปฏิบัติงาน การแก้ปัญหาาร่วมกัน และ
การกำหนดเป้าหมายในการทำงานของกลุ่ม เพื่อเป็นการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบและการปฏิบัติงาน
ตามความสามารถของตนเอง
4. การพัฒนาหลักสูตร ใช้การปรับกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพ
ปัญหาและความต้องการของนักเรียน
5. การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ใช้การกำหนดปัญหาและความต้องการ เพื่อนำข้อค้นพบ
มาพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอน

ปัญหาในการดำเนินงานทั้ง 5 งาน ได้แก่ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ
ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน การให้ความรู้ และไม่มีเวลาปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
ปีการศึกษา 2540

ลายมือชื่อผู้คิด
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

3970362327 : MAJOR SUPERVISION AND CURRICULUM DEVELOPMENT

KEY WORD : INTERNAL SUPERVISION / LEADING SCHOOLS / NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION

CHANAI YOUNGLAOR : A STUDY OF THE INTERNAL SUPERVISION OPERATION OF THE LEADING SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. VALAIRAT BOONSWASDI, 214 pp. ISBN 974-638-253-5.

This research aimed at studying the internal supervision operation as well as its problems of the leading schools under the Jurisdiction of the Office of the National Primary Education Commission following the guidelines provided by the Supervisory Units, the Office of the National Primary Education Commission. The guidelines include the educational supervision operation in 5 tasks according to Glickman (1990). The researcher had distributed 470 questionnaires to the principals and the teachers who were responsible for the internal supervision 452 of the questionnaires or 96.17% were returned. The questionnaires were then analyzed in frequency distribution and percentage.

The research findings were as follows:

1. Direct Assistance was implemented by examination of lesson plans to help them improve their teaching performances
2. Staff Development was implemented by encouraging the teachers to collect their work performance results in the portfolios so as to point out the good and bad points in carrying out the work.
3. Group Development was implemented through the work performance planning, together to solve the problems, and setting up the goals of groupwork in order to identify the duty responsibilities and the work performance in accordance with the operators' abilities.
4. Curriculum Development was implemented through the adjustment of learning and teaching activities to make them fit the state of the problems and the student's needs
5. Action Research was implemented through determining the problems and needs to bring the research finding to develop learning and teaching activities.

The problems for the operation of the 5 tasks were the lack of capable personnel with expertise on and experience in the operation and the provision of knowledge, and the discontinued period of the operation.

ภาควิชา.....บริหารการศึกษา
สาขาวิชา.....นิเทศการศึกษาและพัฒนาลัทธิสุทร
ปีการศึกษา.....2540

ลายมือชื่อนิติ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากรองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ท่านกรุณาให้ความเอาใจใส่ให้คำแนะนำ และตรวจสอบความถูกต้องมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วยความเคารพเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด รองศาสตราจารย์ ดร.ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ รองศาสตราจารย์ ชารี มณีศรี อาจารย์ชโลมใจ ภังคารวัฒน์ อาจารย์ประภาพรรณ เล็งวงศ์ ดร.ปราโมทย์ จันทรเรือง อาจารย์บุญช่วย เมฆฉาย อาจารย์วชิรา วงศ์เที่ยง ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไข และข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

นอกจากนี้ ขอขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้รับผิดชอบการนิเทศภายใน โรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ทั้ง 235 โรงเรียน ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้ทุนอุดหนุนส่วนหนึ่งสำหรับการวิจัยในครั้งนี้

इन यलखख

मेखान 2540

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตในการวิจัย.....	5
คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	7
2. แนวคิด ทฤษฎี หลักการ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
การนิเทศภายในโรงเรียน.....	9
ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน.....	9
ความมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน.....	10
ความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียน.....	11
จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน.....	13
หลักการนิเทศภายในโรงเรียน.....	16
บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในโรงเรียน.....	18
กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน.....	21
งานดำเนินการนิเทศภายในตามแนวคิดของกลิคแมน.....	27
การให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง.....	27
การเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ.....	33
การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม.....	36
การพัฒนาหลักสูตร.....	42
การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน.....	50
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	55

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3. วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล.....	61
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	61
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	63
การสร้างเครื่องมือ.....	64
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	65
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	139
สรุปผลการวิจัย.....	140
อภิปรายผลการวิจัย.....	153
ข้อเสนอแนะ.....	158
รายการอ้างอิง.....	160
ภาคผนวก.....	168
ภาคผนวก ก. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	169
ภาคผนวก ข. หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	171
ภาคผนวก ค. รายชื่อโรงเรียน.....	173
ภาคผนวก ง. แบบสอบถาม.....	179
ประวัติผู้วิจัย.....	214

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย จำแนกเป็นรายจังหวัด.....	62
2	แสดงจำนวนเครื่องมือในการวิจัยที่ส่งไปและได้รับคืน.....	65
3	แสดงค่าร้อยละของสถานภาพของผู้บริหารโรงเรียน.....	68
4	แสดงค่าร้อยละของสถานภาพของครูผู้รับผิดชอบการนิเทศภายใน.....	73
5	แสดงค่าร้อยละของการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรงของผู้บริหารโรงเรียน.....	79
6	แสดงค่าร้อยละของการมีส่วนร่วมในการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง ของครูผู้รับผิดชอบการนิเทศภายใน.....	84
7	แสดงค่าร้อยละของการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพของผู้บริหารโรงเรียน...	91
8	แสดงค่าร้อยละของการมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพของ ครูผู้รับผิดชอบการนิเทศภายใน.....	93
9	แสดงค่าร้อยละของการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่มของผู้บริหารโรงเรียน.....	95
10	แสดงค่าร้อยละของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่มของ ครูผู้รับผิดชอบการนิเทศภายใน.....	97
11	แสดงค่าร้อยละของการพัฒนาหลักสูตรของผู้บริหารโรงเรียน.....	99
12	แสดงค่าร้อยละของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรของครูผู้รับผิดชอบ การนิเทศภายใน.....	106
13	แสดงค่าร้อยละของการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียน.....	110
14	แสดงค่าร้อยละของการมีส่วนร่วมในการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของ ครูผู้รับผิดชอบการนิเทศภายใน.....	113
15	แสดงค่าร้อยละของปัญหาในการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรงของ ผู้บริหารโรงเรียน.....	117
16	แสดงค่าร้อยละของปัญหาในการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรงของ ครูผู้รับผิดชอบการนิเทศภายใน.....	120
17	แสดงค่าร้อยละของปัญหาการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพของ ผู้บริหารโรงเรียน.....	124
18	แสดงค่าร้อยละของปัญหาในการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพของ ครูผู้รับผิดชอบการนิเทศภายใน.....	125

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
19	แสดงคำร้อยละของปัญหาในการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่มของ ผู้บริหารโรงเรียน.....	126
20	แสดงคำร้อยละของปัญหาในการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่มของ ครูผู้รับผิดชอบการนิเทศภายใน.....	127
21	แสดงคำร้อยละของปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรของผู้บริหารโรงเรียน.....	128
22	แสดงคำร้อยละของปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรของครูผู้รับผิดชอบ การนิเทศภายใน.....	131
23	แสดงคำร้อยละของปัญหาในการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของผู้บริหาร.....	133
24	แสดงคำร้อยละของปัญหาในการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูผู้รับผิดชอบ การนิเทศภายใน.....	136

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย